

Nr. 15.

Brasovu,

6. Aprilie

1860.

Gazeta si Foi'a esse regulatu o
data pe septemana, adica: Mar-
tia. —
Pretiului loru este pe 1 anu 10 f.,
pe diumetate anu 5 f. austr. inla-
intruiu Monarchiei.

GAZETA

TRANSILVANIEI.

Monarchia Austriaca.

Publicare.

Institutul de vindecarea omilor din Brasov, format din
misiunea cuvrii spre a se primi 12 pîntînzi de omi care arde-
se în pedooside din cauza acestei eurăsi domn 1. Misiunii să se
duse decizie pînă din Septembrie a. c.

Pîntînzi de omi, carii voieokă și fi primiți din numărul
institutului, și că se prescripțează Domnului ch. r. oisie, chirurgie-
riile doctoră de medicină Maior, și din urmă de cărnic, și
azi o documentație ne achită că bătrînă atestată de cărnicie domnă
țivă de oficiul locului.

Ч. Р. ПРЕФЕКТУРЪ Брашовъ 14. Апрілъ 1860.

Примениtele
Gruber M. P.

БРЕВЕА ДЕ ЕСКОМПНІКЪЧНЕ а Понтіфіческій Писцѣ IX.

Дн жропале челе марі се пълікъ таі днтрегъ текстъл
брошюре папалі, че дн 13 пасіне dece кврінде ескомпнікареа
чех маре асвра інімічорд днтречітъї ставліи папалъ, din каре
ної пептру днгастареа колонелорд естракетъ пътіи хръ-
тоареа:

„Фіндъ вессіріка католікъ днтемеіетъ ші дноктітъ de
Христосѣ Domnul постръ спрѣ а днгріжі пептру бінеле етерікъ
зл ёшнелорд, ка уна че є ашеазаи de Damnezei, портъ дн сінє
форма впеі сочітъї перфекте, требве ка са се поседъ о аст-
фелів de лівертате, дн кътъ се п фіе снвюзъ да пічі о патре
de отатъ днтръ administrareea снптуліи еі офіциї; ші фіндъ ea
днтръ пештірбата засре а ачестеі лівертъї а саіе авеа ліпсъ de
астфелів de тіжлобе, каре днпъ тіпнъ ші днтречітъї ераѣ а-
тесіріате требвіпці еі, аша требве съ се аскріе снатвілорд че-
лорд къ тотълі сінгратіч але проведіндеі днмнезесеши, къ кіорд
дн ачелашъ тіпнъ, къндъ імперіалъ ротанъ се депімъ ші се
десфъкъ дн таі твліе імперія, Понтіфічесе ротанъ, пе каре
Христосѣ да пасѣ de канѣ снретъ ші de чептру алъ днтречіе
саіе вессіріе, къпъї о domnire nedependentъ літескъ. Къ ач-
еста а предпогріжіе Damnezei къ преапалта са днцеленчпне, ка
днтръ твлітеа ші діверсітатеа domnitorilord літешти, Папа съ
се єзкюре де ачеса лівертате подітікъ, каре і є атътъ de ліпсъ
спрѣ ескерцареа пе днппедекатъ а потестъї саіе спірітвале, а
акторітъї ші іспидікціоне дн тогъ літеса.“ — Deachі трече ла
такіпъчніе пріп каре с'ад коптврятъ пачеа дн стателе бесе-
річешти, ла алоквіпіе ші рекітъчніе фъкъте кътъ губерніл
евбалпіе спрѣ алъ дожені, ка се днченеze dela астфелів de па-
сарѣ, ла днпптъї, къ дн прозіпцеле ліп се прокіпнъ diktatara
репбѣкъ ші се тръмісе komicari capdinezl, дн контра къріеі пор-
пірі пріп алоквіпіе din 20. Інпіи ші 26. Септембръ an. tr. a
рекішатъ ші атеніпцатъ къ чепогра бесеріческъ, ші крідеа, къ
шіндъсе тої преадії бесеріческъ католіческъ днтръ аперареа днрт-
віл бесеріческъ католіческъ, се ва редліорче dela паслъ сълъ че-
ледівітъ, днпъ къ днрере възъндъ, къ п вреа съ се тішче de
admoniçіоне C. Sale, спрѣ а п'ші атраце асвръ респопсаві-
татеа пеглещеріи овлегчніе саіе фацъ къ пропріетатеа бесеріческъ
католіческъ ші къ бръшії съ, къ пгтереа dadъ dela Христосѣ de a
лего ші deolaga, спрѣ а серві ші алтора de esemplu, пъшеште
таі днколо la ескомпнікъчне камъ дн модулъ зръшторіз:

Pentru tieri straine 7 f. 35 cr. pe 1
sem., si 14 f. 70 cr. pe 1 an. Se pre-
numera la tota postele c. r., cum
si la toti cunoscutii nostri DD.
corespondinti. Pentru serie „petit“
se ceru 8 er. val. austr.

„Прептачеа, днпъче атътъ дн тъчере кътъ ші дн рягъч-
ніе постре пъліче атъ червітъ ламіна съптуліи днхъ ші атъ
коісвдатъ деспре ачеста о комісіоне апстітъ de kapdinali, къ
днрорд акторітъї атотпітерпіклі Damnezei, а Съпціорд а-
костол Пегр ші Pawel shi a поботръ, днкірьтъ de поэ,
ші тоді ачеа, каріи дн прозіпцеле пътіе але статеюрд постре
шініи въ фъкътъ афірісіта революціоне, апоі всрпчніе, лазе дн
снрніе, інвасіоне ачесторд прозіпціе ші алте акте асеменеа,
ші контра кърорд атъ редікатъ дн съсѣ атісоеа алоквіпіе ale
шініе din 20. Інпіи ші 26. Септ. a. tr. протестъ, сеі ші каріи
ші комісіи пътіе кътъ впа din ачестеа, асеменеа ачеа, каріи ле
бодеръ мандатъ ла ачеста, каріи фаворісасеръ ексектареа, о
снріжіпіе, снѣтвіръ ші каріи цінеаă de днпші, прекът дн цепе-
ралъ тої, каріи снптъ врезпіе претекстъ (поітъ) ші дн врезпіе
modъ брекаре сеі ексердаръ о інфліпіе ажутътore ла ексектареа
памітелорд лвкъръ сеі ле ексектаръ еі днші пеміжлочітъ,
озн къзгді дн ескомпнікъчнеа чеа таі таре, прекът ті дн-
т'ало чепсвръ ші недене бесерічешти, пе каре ле декретаръ
днрорд касаръ de ачестеа леіле ші капопеле бесеріческъ, констіт-
ціоніе ші ашезътъпеле събърълорд цеперале, деосебітъ а ле
кончілівізі Tridcnpin (ess. 22, c. 11 de reformat.) Маі про-
воппътъ днкъ къ ачеста, червілъ пе чесітатеа, de поэ ескомпні-
къчнеа ші анатема дн контръле къ літеріора днкірьчніе, къ
спре недене пріп ачеста передъ еі тогъ ші орче прівіліе, гра-
дії ші фаворі, каріи дн орче modъ леад фостъ къштігатъ dela поі
сеі dela претергъторі постре, понтіфічі ротанъ, ші къ пітеле
п віто деслага de ачестеа чепсвръ, де кътъ поі днші сеі
фіторылъ Папъ ротанъ (афаръ de бра торці, ші агнчі пътіе пе
лнпгъ ресерваре, къ дн касд че еаръші с'ар днснпътоша de поэ
рекадъ дн ачеса чепсвръ); ші таі днколо, къ пъп атвічі воръ
фі недестоіпіч а пріп дарвілъ абсолуціоне, пъп къпд днші воръ
ретрае дн пълікъ тогъ ачестеа акте недренте, ле воръ ревока,
днкіръ de певалівере, de штерсе, ші тогъ ле воръ рестіті пе-
денпінъ ші фалтътіпте еаръші дн стареа de таі паете, сеі
днтр'алъ modъ воръ фі фъкътъ бесеріческъ, поге ші скавпнъ апо-
отоліческъ о кавенітъ ші атесіріатъ снісіпчніе дн прівіпца
піпкіелорд съсѣ теторате. Deacea detерпіптъ ші днкірьтъ
пріп ачеста еспрес, къ тогъ потенітеле персопе, кіарѣ ші къндъ
ар поте чере о теторате къ тотълъ деосебітъ, прекът ші бр-
ташій лорд днретгъторі п вітъ лібері ші снъпаци de ачестъ
снісіпчніе — чі пекврятъ снптъ ші воръ решпнѣ облагу la
ачеста спрѣ а пітё пріп дарвілъ абсолуціоне. —

Пе къндъ къ інітъ піп de атъръчніе, сілії de тріста пе-
чесітате пе днппліптъ облагчніе овічізлі постре, п вітътъ
пічідекътъ, къ поі вічі пе пътъпіе ціпемъ локълъ ачеліа, каре пе
вреа шортеа пікътосла, чі ка съ се реіпторкъ ші съ фіе вії,
ші каре вені дн літє се казте ші се факъ ферічітъ totъ че ера
передътъ.

Deacea пе рягътъ фъръ днчетаре къ челе таі фербіді
рягъчніе днтръ спереніа ін'їе постре кътъ тісерікопдіа debinъ
(тілостівіреа чеरескъ), ка пе тої ачеа, дн контра кърорд пе
афларътъ сілії а апека аспрітіеа недене бесерічешти, днрет-
ратъ съ ламіна дарвілъ днмнезесеши, ші пріп п-
тереа еі чеа атотпогітє съ readvкъ dela порпіреа стрікъчніе
ла калеа шъптішії.“

Дн 8ръ се фаче днснпъчніе піптръ пълікареа ачестеа
Бреве, съ се ліпеси пе пъреції бесер. Лагерапене, а С. Петръ,
капчеларіе апостоліческъ, дн кртеа Monte Чітаторіо ші A. Сашри
Флоре дн Рота.

Датълъ дн Рота la Ст. Петръ -- 26. Марців 1860, a. non-
тіфікатълъ ol' 14. Снпскрісъ: Pius P. P. IX.

TRANSLVANIA.

Брашовъ, 15./3. Апріле. (Дрептвла де патронатъ.) Пото фі къ бора din чітіторі ле ва бате да окі, към де пеа племінітъ поєзъ пріп капъ ка съ скотемъ да тіжлокъ спре десватеро о кестівне квратъ ієрідікъ, дн колобеле впії жврпай че с'ар пъреа а фі destinatъ а пъвліка таі твлтъ пътai лвкврі політче, — ші — днвъ стъпгачеа пърере а твлтора — пътai ефетере, трекътбре. Ноі днсь по афімъ дн ачеа пърере, къмъ кестівнеа патронатвла ар фі требітъ скось ла ведереа ттвроръ твлтъ маі памтіе де ачеста ші маі adecea декътъ твлтъ алтеле. Декъ ашea чева пз с'а днрътвла пъпъ актъ, віна съ о къвтъмъ дн вітречіа днрътвла ієрілоръ, еаръ персбнеле съ ле десвіншітъ астъдатъ къ ачеса къ, пз леа датъ тъпа, къ пз леа фостъ ертатъ а скріе с'є днкай а ворбі деспре ашea чева. Актъ днсь къндъ алції аш спартъ гіада ші пентръ ноі; актъ къндъ дрептвла патронатвла се десвате пе фадъ ші пе досѣ дн впеле жврпале тарі але къпіталі імперіале; актъ къндъ каса протестанційоръ — прівітъ біне, къ окі літпезі ші deanpóne — се днрътче маі вжртосѣ днрътвла патронатві, — ар фі къ твлтъ пе ртатъ декъ ноі амъ воі съ таі рътпемъ твді асвпра впії кестівні ашea імпортанте. Твлтъ есте пътai, къ о матеріа ашea комілікатъ ші греа пз се піте тракта атътъ де попвларъ, пентръ ка съ о прічепъ ші чеі пепргтці къ червтеле квпштіце.

Патронъ, лтінеште ратіопи, віне dela pater, татъ; днсéтпъ таі deanpóne сквтіторъ, апъръторъ, протекторъ. Днтръ днцелесвла бісеріческъ патронъ днсéтпъ ші ачеса че рошпії пе літвъ стрвіпъ zikъ храмъ, — с'є ші сфптъ пе а кърві памтіе се рідікъ врео бісерікъ *). Дн сенсвіл ієрідікъ бісеріческъ патронъ днсéтпъ ачеа персопъ фісіктъ с'є торалъ, кареа памтіе а се кълді врео бісерікъ, топъстіре, шкблъ, спітвла с'є алтъ ашевътъ філантропікъ къ спеселе сале, днзестрвіндъ твлтъдатъ къ туте челе червто, асеквръндъ іші вітторвіл пріп днзестрвръ къ венітврі де ажкпсѣ с'є дн о парте консiderабіль, пентрка пічіодатъ съ пз віпъ ла врео стрімтбре, апоі твлтъдатъ днгръндъ ашевътътвла фнндатъ де cine пріп гарапці кътъ се піте де тарі, пентръ ка пітіні съ пз'ї побъ спріка, пічі а'лд тікшора опі токта пітіні din руіпъ с'є din пешипці.

Ачестъ дефіпівне сквтъ днкъ по спвпе de ажкпсѣ, ка че днсемпітате таре побе съ аівъ пампіреа de патронъ ші пентръ ноі рошпії, прекът ші пентръ орі каре алтъ попоръ, кърві дн пась din твлтъ схфетвіл ші din туте inima са, ка оріче ашевътъ а ле сале пз пътai съ'ші аівъ вітторвіл асеквратъ дн орче прівіпці, чі съ ші тірғъ памтіе крескъндъ ші просперъндъ п'інтре туте префачеріле лвтії ші — de с'ар пътга пентръ тоі секвіл вітторі.

Къ туте ачестеа канопіштії бісерічелоръ апвсено о търтвісескъ de воі ші de пево'ї, къмъ idea дрептвла de патронатъ есте форте конфесь дн капвлъ лоръ. Еаръ декъ кътва канопіштії ръсърітіні о ворбі фі авъндъ маі лвтврітъ дн креерій лвръ, ачеста съ піо спвпъ ачеа карії шіаф фъквтъ впні ствді din ашea памтіа „Правілъ.“ Ноі din партене аветъ брешкаре кввітре de а кріде, къмъ ръсърітіні аш ідеі днкъ ші таі конфесь деспре патронатъ. Съ ворбітъ къ впні ексеіпль. Петръ ласъ къ літвъ de торте о товіш днтрёгъ ші 10 тії галбіні пе сама бісерічей катедрале din Манепені, къ kondішіне ка съ се днппале о бісерікъ по'ї, къ доі прео'ї, къ доі къпітвріл ші къ доі даскалі, карії съ'ші трагъ лефі апвміре din венітвріле товіші, че — се днцелесе de cine къ требве съ фіе adminістрать днтръ тоатъ кврьціа квдтвла. Петръ тбре. Днпъ елд чіпе съ днріжéокъ de днпплінреа kondішіпілоръ тестаментвла с'є? Чіпе съ admіnістре товіші? Чіпе съ справегізе adminістръчпеа? Чіпе съ гарантезе твлтъ? Щпї ворбі реквпште дрептвріле ачестеа епіскопвлі, алції сінодвлі diechesanъ, алції комітіе локале, еаръш алції рденілоръ ръпосатвла Петръ; дн вртъ се ворбі афла карії ворбі вреа а днвесті къ ачелъ дрептъ пеміжлочітъ пе статвілъ політікъ. Еї, біне, каре din туте ачестеа перебе фіо'ї че с'є торале съ фіе реквпште de патронъ? Дн туте касвіл рътпеме локъ діспіті; днтр'ачеса венітвріле товіші лвсате de Петръ пентръ квтаре скопъ се отръквръ din тъпі дн тъпі, ппнъ къндъ днпъ чіпічезі с'є о сутъ de anі кіаръ ші товіші се побе днотръна къ туте доктініле реопектіві.

Компнеле рошпіне аш аввтъ din секвіл спрівекі о кътвітіме днсемпітіро de товішіре, пътвітврі, пъдзрі, каое, торі ші алте асеменеа реалітці дн пропріетата бісерічелоръ лоръ; с'аф афлатъ ші впні пампіръ фртмосѣ de топъстірі тічі с'є ашea памтіе скітврі, каре днкъ фюесеръ днзестратае къ авері пемішкътоаре. Чіпе din ноі пз штіе ші чіпе ва пътга пеага, къмъ дн кврсвіл

*) Patron дн французаште ші italінеште маі днсéтпъ ші пропріетаръ орі ші komandantъ de корабі, — апоі ші modelъ, тастръ, патронъ.

тітвілві парте таре din ачелеаш с'аф днотрънітві къ товіші, дн кътъ ла впеле пічі врта пз лі се таі афль, саръ ла алтеле — де ші ачелеаш се крідеа о фі дн тъпі таре, дн тъпі тобрь, прекът zikъ канопіштії, адікъ дн тъпіліе бісерічі — аш інтратъ прескріпціонеа (параграфіа, Verjährlung), din каса къ пітіні пз се афласе каре съ рекламе ші съ се опазнь ла днотръніарае ші ръпіреа лоръ, пічі каре съ пъстрезе къ neadormітві прівегере хрісовеліе с'є доктініле адеверігбріе ші днтр'тібріе де пропріетате. Непъсареа, лепеа, егоіствіл, первшіната лькомітві стрвіпъ, днштвіліе речіпроче, туте adaosеръ пентрка рошпініл ѿ пеогръ неконтрітві din ачеса че спрівекії съ къштівніндъ къ с'є днръ крвіте лі пъстрасеръ Іві, пампіндъ о парте а пропріетції съ сквтвіл реленії падіонале.

Съ пампітві еаръш de екоєпіл, къмъ $1\frac{1}{2}$ milionъ de звілето аш пердатъ дн 100 anі памтai 10 тії фычі de пътвіпъ а 1600 ствіл. пътвіл къте 100 фр.; пердереа дн Fondъ есте 1 milionъ фіоріні. Ноі din піквтврі се фаче ржвлъ чеілъ таре. —

Mal domпewste брø ачестъ ржв днрътче поі? La o днтр'тівніе ка ачеста дн туте касвіл імпорта пътвіпъ ачеа карії ворбі фі штіндъ: декъ бісерічеле рошпіне de ачелеа конфесіоні ворбі фі авъндъ с'є пз, інвентарії регулате ші ачестічіе дн туте копрісвіл церві; ворбі фі пътвіпіндъ с'є пз, хрісовеліе de danії ші de алтє пропріетції, ла локврі къ товіші секврі; декъ дн архівеле скавпелоръ епіскопешті се ворбі фі афльндъ с'є пз, копскріпціоні деспре туте товіші ші ачелеа туте туте туте туте бісерічелоръ ші скітврілоръ; декъ дн челе din вртъ се штіе квратъ, с'є днкъ пічідевіл пз, карії съпіт патронії с'є ашea памтії тіторії лі бісерічелоръ, аі шкблелоръ (не с'є се афль ші de ачелеа — —) ші кіаръ аі аверілоръ, къ каре побе съпіт днзестратае скавпелеле епіскопешті ші мітрополітане, прекът ші каре есте контрола фадъ къ adminістрътві ачелора.

Ноі рошпілоръ пі с'а префъктъ брєшкетъ дн о алтъ патвілъ ка съ пе ввієрьтві неконгенітві асвпра поаверіл ші сърьчиел. La ачеста вомтъ фі ші авъндъ туте дрептатеа дн таі твлтъ прівіпці; еаръ къндъ есте ворба деспре авері компніе тіренешті с'є еклюциастічіе, туте вна, требве съ търтвісітві къ пеогръ се пітвръ ші о пеогтатъ ліпсъ de преведере дн вітторі пе стрікарь таі твлтъ ка оріче ръпічвпі de апъсвторі. Ноі, ноі съпіт ачеа, карії декъ амъ аввтъ впні сінгвръ талентъ, л'амъ днгроизтві орі л'амъ арзпкатъ дн афблвдъ апі, еаръ adecea търгврітареле постре leamъ псвд dinainetea „порчілоръ.“

Чіпе, впні се афль „патропвлъ“ постре, кареле съ аівъ твріа ші върбъціа de a ne сіноді ші а пе дештента одатъ din пеогръ сареа тортррідъ ші din ачеа впніпці de шербі форте ржв днцелесвла, днтр'в каре пічі ачешті doisprezeche anі din вртъ пз не птвръ сквтвра ші аввпта ла о актівітате таі побіль ші маі демпні de върбациї таторі ші птвропші de фертеквлъ вітвіл крещтіе ші чівіле твлтъдатъ!

Mалці аштентъ туте че памтітві днбвпнтьціри de патвра челоръ епвпнтьрате таі дн с'є памтai дела впеле сіноде diechesane. Ноі днкъ реквпштетъ къмъ дела впеле ка ачелеа ар изтеа еші твлтъ біне дн таі твлтъ прівіпці; пегътв днсь, къмъ впні сінодъ орікаре днкъ пе атътъ de памтъросѣ ші твлтъдатъ лвтінітві, ар скоте чева ла кале памтai дн къте дозъ треі зіле, прекът се фъчевіл сіноделе ка de anі 30 днкбче, памтai ка піште днтр'ліпірі спре а пе трече de dopъ къ пз пе възноервтві de къте 10—15 anі. Алтє тімпврі, алтє проблеме, алці върбациї, алтє девотътвітві ші — побе днкъ ші алтє віптіме. B.

Блажъ. Рапортътві деспре оторвіл ін'юораторів, че дете ротоголъ пріп жврпале, къ елд че съвврші дн кътвра трекътві de впні кврьшвіл din Блажъ къ памтеле Спек. — Ачестъ кврьшвіл днкъндъ пре о фетъ, побе сервіторі, къ кврьца din Блажъ пъпъ ла Алба Желіа, днпъ че трекъ подвіл престе Марешві ла оатвіл Михаїлъ, тръгвіл дн лвтврі днтр'в впні беркъ, зчісе пре біата фетъ ші о deсnoї de памтіпі вълішорі че i-авв ла cine. Кріма decopernindvse, се трапспхе дн тъпа дрептвці ші се трътвісе la Алба Желіа. Учідъторівіл Спек фі пъсквіл din Manapade лвпъз Блажъ, елд фесесе солдатъ ші днпъ че кашвіл се ашевіл къ локвіпца дн Блажъ, впні днвчеві професіонеа de кврьшвіл. Еатъ ла че фаптъ днфіорътві се алвпекъ inima чеа стрікатъ ші egoістъ! —

Клажъ, 12. Апріле п. 0. 0ртвітвірае днрътвіларе терітвіларе амінте а тутвроръ чітіторілоръ de жврпале, карії пз съпіт квпосквіл маі deanpóne къ лециле тіпарвлі. — Спіт маі твлтъ лвпі, де къндъ Кврірвіл впні грекъ (Magyar Futár) din Клажъ фесесе опітв din каса впні артіквлі тітвіл Seylla et Charibdis, еаръ Dn. Каролъ de Bida педакторвлі ачелвіаш фі трасъ дн прочесѣ кріміналъ de вкітв тріввілалъ ч. р. провінчіаілъ din Сібії, впні фі аквсатѣ ка тврьврітві de лініштеа пеогрълікъ. La днквісреа черчетвірії крімінаle прокврорвлі de статъ

претине бртъбореле nedence аснпра Dn. Bida: Пердереа побилитъшіл, 8 п 8 амъ темпіцъ дн фбръ, депнпераа опеселорѣ жадекъцил 8 п симъ de 500 фиорині, пердереа фптречеі кагді 8 п 1 ші дінсіреа пептъ тотъ відца лі de дрентвль de a маі штоа пзбліка вреодатъ брэвпж жерпалъ се ё ка пропріетаріс се ё ка редакторъ. Че ві се паре дисъ, къ квртеа апелатівъ din Сіїїв абломі пе Dn. Bida къ тогвлъ ші de тоте ачестеа чіпчі nedence, каре ера diktate дінтр'одатъ де кътъ проквратъра de статъ ші 8 пеле маі аспре de кътъ алтеле.

Баронълъ Самъилъ Йожика.

Мортеа фостваді канделарð в. С. Іожіка продвое о дпти-
пъріре неспксь тп класеле таl de фрпте а ле локвіторілорð
Трапсілваніє ші кіарð Аптр€ челе таl дппалте ахкорітці а ле
къпітале дппврътешті. Ачеста дпсбтпь атъта, квткъ ръпоса-
тлð magnatð алð Трапсілваніє а трекатð de ынвð din чеl таl de
фрпте бърваді de статð din тогъ топархія. Аптр'ачеaa мортеа
баронзії Іожіка аре пептрø noї Трапсілванії ші таl деанпроапе
токна пептрø noї роmпнїї дпкъ ші о альтъ дпсемпѣтате спедіа-
ль, decpre каре поте фі къ вомð авеа окасізне de а квтпта таl
тързіё. Астъдатъ тречетв тп колопеле постре петаl брешкаре
дпширецібрърі але тордї ші дпгропъчпї бар. Іожіка, прекот ші
кътева тръс crї din віéца джновлзі.

Ееч. Са б. Сантівіл Іожіка, кавалеръ алѣ opd. Ст. Стефанп,
копсіліарів intіmѣ фунпъртескѣ, фостѣ капцеларѣ de квртѣ алѣ
Трапсіланіеі dспъ о болѣ сквртѣ дпсъ фортѣ греа de апріпдеpe
а ръпосатѣ дп Biena да 28. Марців а. к. Фрації съ, бар.
Людовікѣ Іожіка прешедінтело спретвлѣ тгіевналѣ крваріалѣ
дппрезпъ къ соціа са коптеса Етелка Бетлен ші къ патрѣ прпчи
алѣ ачестора; б. Ioапѣ Іожіка (брателе члѣ таі тіпърх) кава-
леръ а таі твлторѣ opdine; коптеле Ioапѣ Хорват-Толди,
копсіліарів ші цепералѣ, квтпатѣ каре аввсе de соуїз по ръпосата
лгі соръ б. Іоцефа, дппрезпъ къ прпчи пъсквці din ачеса; бар.
Ioапѣ Борпеміса къ соціа са баронеoa Аптоніа Іожіка
ші къ патрѣ фіче але ачестора, жълескѣ пердерепа фрателіи лорѣ
ши а върбатвлѣ de ст.тѣ, да каре дп зілеле постре патрія дп-
трегъ се dedace а пріві ка да впѣ kondыкѣторѣ dopітѣ.

Соленітатеа єе ұлттортықтаре че с'а фъкіттің ръвосатында ұлт Biela әле ысеріка Ст. Mixaiл в ағосттің 8на din чөле таіл рапор Атіккадың създе крүчке епіекопияд Іосиф Лоповіч (de penzme таре пънъ la 1848, еаръ ақын дельтврат) із ұндеплінітік сервісінде ұлтторділордь. Актерітіңде чівіле шілділітаре, министрлі, цепералі шіл апънме Хесс, Bindiшгрец, Вратіслав, Бенедек, Гілдай, Гріппе ш. а., о парте таре а корпудаі діпломатікк, тоді тагнауді Biene ке дамеле лорд, еаръ dintre тагнауді үтегрі гр. Г. Аппоні, гр. Ем. Дешефі, Іос. Оертені, б. Ант. Базарді, гр. Г. Вандштайн ш. а. Din Apdealд ұлкъ алергарь таіл шының фронтаны сире ажапқа де тіптірів да ұлтгроязчына компатріонында лорд de ре- пънме таре.

Ляпте ачестеа пълъ къндъ deckriemъ пои соленитатеа de
дътвортъптаре цінгъ ла Biena рътъшідеје пътъпешті але ля
Іожика сосіръ ла Клаждъ, unde компатріюї съи съквръ тотъ спре
алъ да чеа mai dictinъс опоре de не ѣртъ. Асъпра сікріблъ ля
Sam. Іожика атвдіръ т о т е партіите ка пічі одатъ; чеl odiniбръ
mai дъвершкапді контрапрі політічі al ля детеръ аічі тъпа къ чеl
mai фербінді апъръторі al таксімелоръ ля політіче. Ашеа, ач-
ета есте о дъпсвшире а капетелоръ цепіале, ка съ конвінгъ ші
днъ тбртета дордъ! — Трвпвлъ ля Samvілъ Іожика се ашезъ дп
скріпта фаміліе ла сатылъ Міккшъ дп компітатвлъ Трреі, дпсъ
апорбие de Клаждъ.

Б. Сем. Іохіка пъсквѣтѣ ла 1805 а фостѣ пъмал de 55 anl. Каріера політікъ а ачестѣ бърбатѣ цопіалѣ, кѣ каре се лаздѣ кѣ тутѣ дрептвѣлѣ атѣтѣ рошъпї, карїл штілѣ бінѣ кѣ фамілія Іохіка зѣ траце din рошъпї, кѣтѣ ші зпгзрї, карїл аѣ фостѣ порочицї de зпші дикорпора а се тенеа фамілї дп націонеа лорѣ, а фостѣ на din челе mal стрѣлачіте дп патріа пострѣ ші поте дп тутѣ нопархіа; еарѣ авкторітатеа, фершеквѣл реторікѣ ші тактвѣлѣ чеілѣ бінѣ алѣ ръпосатулї дп пыртареа требілорѣ пъбліче поте фі de поделѣ ла твлї бърбаци de сратѣ din зізеле побою.

БНГАРИЯ. П е с т а , 10. Апріліе. Челѣш таі таре бърбатѣ
иѣ Бнгарієі, ре'пнвіторъ ві падіоналітѣції таріаре, реетаэръторъ ві
патрієі сале, ʌндемпнзіоръ ші алѣ альторъ попѣръ спре дештеп-
аре ші адевъратъ квітъръ нѣ таі есте! Коптеле Стефапъ
Сочепі, а кърѣ шінто ʌп вртареа квітплігелоръ ръстэрпътбрі
се смінтіссе ʌлкътва, ʌп пінтеа din zioa паштілоръ католічес ʌші
віеца къ ʌпді пістою ʌп локвінда са dela сатвіл Dіослінг,
nde петрочеа съв квра medічілоръ ʌп вржстъ de 68 anі. Нѣ
змаі соціа, фії ші цінере съв, квіт ші чеделалте рѣденії, чі Ծп-
арія тобъ стъ ʌп доліш dinaintea сікрібліві ачестві бърбатѣ це-
ніалѣ, рапѣ, таре, тотъодатъ ʌпесь форте пепорочітѣ. Че жакърі

кредъ а сордї! Унгарія ші Трансільвания, амбеле ачесгеа цері фасеръ дестинате а'ші перде фіекаре ші маі dintр'одатъ пе вър-
батвлъ челъ маі еміпентъ, а кърві актівітате а стръбътвтъ пе зе-
чимі de ani ʌnaiпte. — Кя алть окасіоне вомъ ʌпчёрка ші noі
а ʌппіпъртъші кътева тръсвръ маі de фрпте din віéца язі Сечени,
кареа ʌп маі шалте прівіпце аввсе ʌп юкъ карактеръ dramatikъ, по
каре'лъ ʌпцелегъ ші ʌлъ пътррендъ п'є маі п'єциї а іеші аі язі
Dzeš ші аі попбръмръ пеферічіте.

Програма akademieī пептрэ а жылі пе графылă Сечені еши din o шедингъ а akademieī естраординарь цінгть солтк прешедингъа гр. Евіл Дешеффі. Akademia ва пирта доліх 6 септъмпі; се ва pedika ыңд монгентк пывлікъ лы Сечені ұп Песта; се ва тіппірі о medalie пептрэ ұпфіндукторылă akademieī; о дептъчкпсе се тръміте ма со'енітатеа ұттормтъптеріл ля; портретылă лы со'ва ашеза ұп сала de шедингделе akademieī ші се ва цине о со'лелітате Фьпебралъ ұп Песта, la капе рен. Eötrös ва цине ыңдекрологъ.

Фóica de cépa din 10. а мз „Пест. Лoidg“ фó конфискатъ; шi тóте foile mariapé сант к8 марцинí de долiš пептрз мареле върбатъ mariapé Сечени.

— Дела Песта се adevérezъ, къмкъ дн прієшца костч-
тълї националъ mai твлї mariapі се дпчёркъ а фаче алторѣ
националътъ сіль торалъ, ка съ пріїмбескъ портълъ впгбрескъ
(корѣ дпсъ ші пъпъ акам а ешітъ престе тотъ дпкіпзіреа фл-
рітъ, дн кътъ пічі mariapі nз mai штітъ de каре оъ се ціпъ mai
біне). Дн кътъ пептръ ротълі din ачелез пърці се штіе еаръ,
къ пе аколо чеі mai de фръпте dінтржпнї аѣ ші дпчептъ а'ші
фаче ші а дпвла дптр'зпх фелъ de костчтъ ротълескъ. —
Сéтъпъ къ а сосітѣ тімпвлѣ, дптръ каре спре а дппрта оріче
конфесіоне de пърері с'ар чере ка ротълі дпкъ съ дпцелегъ
mai ръспікатъ d'екъ ші че фелъ de дпсемпътате ворѣ фі авъндъ
костчтеле национале, пептръ ка nіminl съ пз'ші факъ пічі спесе
de пріосоch, пічі съ дпвле дкъндъ орбі пе орбі, пічі оъ vezl пе
зплї скітвъндъ мантаоа ші къчла дппъ въптъ; чеа че апоі ар
дпсемна mai твлї de кътъ тоте костчтеле din ятме, adikъ:
и и съ de карактеръ, de търіз сафетескъ ші de о ж-
декатъ съптбсъ. — —

П е с т а. № 4. Апріліе се щінъ о соленітате de літтор-
пънгаре, каре дѣ де квітетаід адъпкѣ да орі ші чине. Се штие,
къ къ окасіоне демокстръчнї din 15. Марців фѣ влівератѣ літ-
терапкѣ ші впѣ жаріотѣ марнатѣ I. Форініак, каре тварінде
къшунѣ о літторпънтаре не маї поменіть літ Песта. Се лі-
тътѣ, къ тотъ Песта се ведѣ а фі ліпсомотатѣ, даръ апої фада
страде'орѣ по зпде ера се шаргъ кондактъя в ера префекътѣ літ
долів; персбоне ліндеските пріп ферестрї літ долів, жарістї літ
ліморѣ de долів, о осінь de стаденї kondашї de впѣ літераторѣ
маріарѣ таре парте літ долів, фъкліеле дссе de жарістї къ Флорѣ
de долів, впѣ пштерѣ таре de domпішбре літ долів, алтеле літ
лівѣ літбръката къ копнї літ тріколоруљ паціоналѣ. Впѣ пштерѣ
броте таре de марнацї dintre чеї маї фръпташї къ соціале лорѣ,
престе 100 карете ші престо 10 mil бмегї фъчеа kondактъя
зпдь да чиметерїа, еарѣ пшбліквлѣ de ne страде ера пштератѣ,
з тоте къ ші ачеста съ дѣ а фі фостѣ ка да 50 mil, чееса че
з се маї літътплѣ літ Песта ма асемені літторпънтарї. Літ
ине дзпъ абсолюта черепонів фъпебраль се маї къпѣ de кътрѣ
опорѣ ші версамѣ паціоналѣ маріарѣ: „Hazádnak rendületle-
ül“ ші маї стръгъндѣ: Фії цържна вшбра, адажсеръ: еарѣ
атриа се тръїескъ! ші се літпръштіарѣ фърѣ пічі o dicop-
ine. —

Дн Пожон ѿ фъкъ впът атентатъ дн пъртеа din 6. спре
Апріле пе la $1\frac{1}{4}$ оръ, арпкъндъсе асъпра віціліе тілітаре
ела ч. р. magazinъ о пётръ, неимепиндъ се маі арпкъ ті алта,
спре къзъла віціліе дн канъ, пе къндъ ачеста дешергъ дандатъ пъшка
і атентъторій ляваръ фага. —

БЪНАТЪ. „Преса“ de Biene адъче din Бънатъ, 5. Апріл ё о кореспондинце опрѣ. съпѣ тѣлъ: („бесерікъ греческъ“) фортѣ сквртъ, de 14 шире, шї totѣодатъ шї таїцюсъ калътпіатбрѣ. — Аратъ ла днчепѣтѣ, къ бесеріка греческъ впітъ шї певпѣтъ аштѣпть къ таре dopinцъ регулареа констїтїреи еї бесерічешї, чеа че о шї пзблікъ din inima респектівілорѣ. Даръ анои калътпіѣ є ачеа че таї ададже кътръ фіне дп кввітеле еї: „Чеа таї таре парте а попорімѣ Бънатълъ сърѣ шї ротъпі е de крединцъ греческъ шї каутъ къ тотъ днкредереа дп съсъ кътръ Царылъ ктрешї ціне патронатъ съпремѣ прін дарѣри шї ажатбрѣ de totъ фелівлъ днтр’о пекрматъ, віль шї тълътпі-брѣ адъчере амінте. Прін бртаре е о проблемѣ фортѣ днпци-брѣ а днгтпіона кътѣ таї кврнлѣ прін регулареа констїтїшнел бесерічешї а честе о імпатії періклосе, depivare din неферіншле ачестеа“.

№ вретъ а датпроспета, каре щи кътъ де отоцете сънът
съннати еде сърбийоръ кътъ рхън сънът сърбийоръ щи сънът сънът

тръгъл, ворбескъ дателе ши дарврите; дар' къ кореспондентълъ пътешъ ши не ромънъ датре чеи периклошъ пентръ симпатиевъ ръсешъ, ачеста нъ и о пътешъ ерта пъче тордъ. Фаптеле ромъниоръ ду цепере ши киаръ ши ду спечалъ ало бънъценоръ донедите къ алпире са кътъ душата динаотъ демаркъ голомозире кореспондентълъ къ потъ de малцибъсъ, каре нъ штъл алфелъ към ар фи пътешъ реархака о патъ не ромънъ, докътъ тештъ къндълъ датръо кълдари къ пе сърбъ, донъ към се тай фъкъ ачеста ши днаинте de 47, ши бре нъ къ скопъ, ка съпътъ стъмта de периклошъ се тай цинъ не ромънъ de хамалий лоръ? Дар кореспондентълъ ачеста бре че скопъ пътъ се аибъ; нъ тотъ ачелашъ къндъ с'ар фаче врео кончесионе? — Дар' се штие Длъгъ, къ ромънъ ажъ къпътътъ окъ de Аргасъ, грекъ de арпъ, симъшъ de наиншино, адпретъкъ ка de вълпе, ведеро de ръжъ (анимаре) ши гъстъ de тънтишъ, ши де ши маи ренаке соболъ датръ ведероа скъдероръ сале, дар' датръ окиреа човоръ стрънне датрече оріче ачеста. —

ПРЕСТЕ ТОТЪ. Къ сосиреа сербъторълъ Съптелоръ Шаштъ аж кам десекатъ штърлъ політиче din рецивиле дипломатиче; тотъ че ар маи търта о дипроспътаре со цертиште ла знеа штърлъ ефемере: къ цепералъ Латорисиръ (Ф. реневліканъ) а прімітъ въбие dela Лимпер. Наполеонъ а датра ду сервіцълъ Папе, ду каре а ши дипратъ ши а емисъ о опдине de zi кътъ тилцие, фъкъндъ къпоскътъ, къ а прімітъ кътъмаре бесериче католиче ши ва рејччице сабия пентръ крещтътъ ши чивілісадіе, фіндъкъ лівертатеа, Папа ши чивілісъчъпна съпъ ду периклошъ; — къ Наполеонъ а тръмісъ Папе 12 тъпърі de челе трасе ду даръ, чеса че съ аштепътъ ши dela Австроа ши Бавария; къ ду Неаполе ши Сіцилія търбръръле се тотъ тай търескъ, дикътъ ла съсцинереа опдине а пъшитъ ши попорълъ, din каре ла 80,000 фъкъръ демъстръчъпъ къръ ду страда Toledo а капіталеа Неаполе стрігъндъ се тръмісъ конституціонеа; къ акътъ фербе ду тълътъ цървъ ши нъ се пътъ дипкъпъріа революціонеа дипрікошать; къ Франца ши Апглія се дипоискъ а се цине пекарі конференце ду кавса Елевеніе, каре протестъ ши ду контра вътълъ въперсалъ алъ савоіарзълъръ пентръ апексаре; къ ду Страна с'а фъкътъ о дипчекаре de инсъркъціоне Карлістікъ, каре фъкъ дипдатъ пъдъшітъ; къ ду Греция се фокъ лагъре de стотръ ши кътъ тарципіле сербо тъптенегрънене с'а концептратъ тилцие търкъ; къ денкътъ цървъ ши кавса сърбескъ нъ афълъ пъльчере ду Константинополе; къ вр'о 42 міл греци din Търчія аж трекътъ ла католичиотъ; ду Бесерабія с'а концептратъ маи тълътъ тилцие ръсескъ пентръ касръ, къндъ ар ервтие ду Търчія вр'о реексларе; къ пріпъ цървъле вътракарнатиче с'ар афълъ о тълъиме de маріарі; къ пе 1. Маіс се аштепътъ лъкрърі пътъ ши сербес; къ търтеа лъгъ Йожіка, Сечени ши алъ Телекъ, а естзіа ду Londonъ кам деодатъ, ар фі опъртътъ червічеле тълтора; къ конфесіонеа лъкрърълъръ ду Европа а ажъпъ кълма, дикътъ нъ шти азъ че с'а тай пъскочи тъні.

Ду ЦЕАРА РОМЪНЕАСКЪ аж катереле лецилатіве ванкуъ, донъчъ дедеръ адреса ла къважълъ de тропъ (ду Фобеа вийт). — Ду Молдова се ретратеръ doi министръ Рола ши Балш din кавса диппътърълъръ пентръ прочесълъ алецероръ dela Ніетра ши min. пріп. Ендреопъ дикътъ ши dъ демісіонеа; се крепе къ ши ду Бъкърешти се ва скімба министрълъ. — Дъчеле de Брабантъ філълъ рецелъ Белціе вісітъ капітала Романіе, інституте, катера ши тилциа еи, фіндъ прімітъ къ тотъ опбреа ши не ла Цієрціе порні ла Константинополе. — Min. I. Гіка ши В. Александри со десеръ ла Іаші съ се дипделегъ ду кавса компонерілъ кабінетълъ дин Молдова. —

Filea de josu, 1. Martiu 1860.

(Проекте практике pentru scóle.) — Dela multi barbati demni de stima au esitу in acésta Gazeta noue multu stimata in timpii de mai nainte si mai діноке multi articuli buni, destuptatorи si revarsatori de presfacerе in cultura; un articulu inse ca acela nu, care deadreptulu se arate causele principale, pentruce nu se intemeieza mai cu deadinsulu scóle populare, si earasi, de ce supusii nostri spirituali afara de obiectulu atingatoriu de a sa prefacere prin invetiatura, cu privire la paritatea creditiei si a moralitathei sale, din ce in ce devinu la stare totu mai superatore. — Ca susfletariu de 22 ani marginindume pre a mea puciutica esperintia, spre acestea acumа aieptate obiecte de cause principale — dupa parerem — аflu acestea. —

Ad 1. Ca supusii nostri spirituali stagnéza in inertia firésca la cestiunea redicarea de scóle si suntu nesupusi spre darea prunciloru sei la invetiatura.

Candu cu privire la acestu punctu se face mai cu osebire impunitiune numai si dumai indiferentismului preotinei, nu este adeveru deslucitу si de totu temeinicu. Оre preotii familiisti nu s'ar bucura din susfletu pentru o scolutia catu de mica in parochia loru, ca anca cu atata pre unu anu ori doi se preintimpine in catuva chieluelile ce au a subporta pre la scóle elementare depre la orasie. Apoi, care totusi ar si causa, ca nu se redica mai cu deadinsulu scóle comunale cercate de invetiacei si invetiacele, provediute cu docentii si cu alte trebuintiose?

Nu potiu se sciu, starea feudalismului de mai nainte, seu altu reu innasentu, inima poporului nostru o a corruptu intr'atata, in catu chiaru spre acele care se atingu de onorea sa si de binele seu celu fericitoriu, se sic pentru antea pornela cu nepasare, aceleasi mai multu silitu, decatu eshortatу se le faca. — Pentru exemplu: io giurulу acesta sciu vreo 5 parochi, ale carora case parochiale devenindu a si nedestuinice, insedarnica lea fostu eshortatia si staruintia facie cu poporanii sei pentru din nou cladirea caselor sale parochiale. Dupa ce inse a recursu la on. c. r. deregatoria politica se indrepta de aici oficiosulu „muss sein“, dupa care in scurtu se bucurara acel parochi de case noua, provediute cu incaperi, incatu parochulu se nu mai sic silitu a locui in una odaie cu servitorii sei. Ear acumă pre acolo se bucura si poporanii de comoditatatile parochiale ce si loro le servescu spre onore Deci, fara indoiela in puterea acestui oficiosu cuvintu, s'ar putea cladi cu usiuratate si scóle comunale. (Prea adeveratu, cu „muss“ se potu face multe forte bune; vai ansa de acelu poporu, care numai de frica al tora face binele. Red.)

Inainte de acésta cu 24—25 ani in acésta parochia substa invetiatura prunciloru in stare bunisiora. De aici pene in Turda, cu bucuria se vorbia despre invetiatura care o preda fostulu, ear' acumă repausatulu docente Eremia Grigorie, nu in scóla publica, pentru ca n'a esistat, ci numai in locuintia sa. Si din a cui ordinatiane s'a creatu acestu demnu de lauda provisoriu de invetiatura? numai si numai prin influentia fostului szolgabira: numitu Gáal Samuilu, care totuodata cu spesele sale a provediutu pre invetiacei pre lenga alte scriptoristice si cu A B Cdare in limba magiara, in catu dintra invetiacciile depe acelu timpu, unii si astazi citescu si cevasi si scrii in limb'a materna si magiara, cunoscu si ceva aritmetica.

Eata dar' in intielesulu celoru mai nainte dise si conformu in alteloru ordinatiuni guberniale unu midilociu scortu si siguru totuodata, spre a se potu redica cu inlesnire scóle comunale, fara atatea mustrari, vorbe multe si perdere de timpu. —

Observare: dela a. 1850 incóce n'au lipsitу cele mai multe inalte ordinatiuni, parte recuiratore; daca esista ori nu scóla, ori fundu pentru scóla; care comune spre acestu scopu s'ar putu centralisa la olalta; parte earasi, spre a da conspecte, despre docente si numerulu frequentatorilor de scóla, despre catimea cartiloru trebuniciose? etc. Apoi scóle mai nu sunt ca in palma. Nu sunt, ca in contra acestui indiferentismu alu poporului se pretindu pasi mai energiosi decatu o simpla eshortatiune din partea preotimei facuta chiaru cu crucea si cu evangeliulu in mana. Pentru exemplu eu anca la anulu 1852 din capulu locului ca fundu scolasticu esoperasemu o sesiune desierta in vecinatate cu beserica ca de 1000 stanjini patrate, ear' pentru a se redica scóla pre acestu fondu in daru capatatu; de atunci incóce totu staruescu si eshortezu, inse cu resultatul dupa eum la un locu dice marele apostolu Pavelu: „Facutumamu arama sunatore si chimvalu resunatoriu.“

Cu toté acestea, in acele tienuturi ale tierei, pe unde sunt satele dese ansa mici de totu, planulu a se redica scóle comunale mai respundietorie scopului se pote insintia numai, déca doue ori trei comune vecine, sub inspectiunea unui parochu ceva mai bine adaptat in sciintie, spre redicarea unei scóle, cu puteri asociate s'ar reunii la unu locu. Ear' unde nicidcum nu esista locu pentru scóla, déca acelasi nu se pote procura prin schimb din proprietatea comunei, seu prin cumparare pretiuita, acolo se se redice scóla in cemeteriulu besericei, caci ambe sunt scopuri sante si sciintitore, si demne de a se numi vecine *). —

(Va urma.)

*) Nu e trebuintia a se lua dela morti pentru cei vii. Mai toté satele din coinitate au locuri pustiile chiaru pe la midilociul satului seu la o margine, destinate numai pentru gasce Apoi se nu uitam patenta urbariala din an 1854, prin aceea se da locu destulu.

Red. —

Кърсъріле ла бърсъ ду 16. Апріле к. п. стаѣ ашеа:

Вал. азст. фр. кр.

Гавинъ диппътъшти	6 32
Агесвръ	114 —

Ediçisne: къ тіпаріалъ яз
IOANNE GOETT.